

היסטוריה לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

יש לענות על שאלה אחת מכל פרק.

פרק ראשון	–	לאומיות וציונות	–	(50×1)	–	50 נקודות
פרק שני	–	הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה	–	(50×1)	–	50 נקודות
				סך הכול	–	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון או מילון אלקטרוני עברי-לועזי / לועזי-עברי.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (50 נקודות)

לאומיות וציונות

ענו על אחת מן השאלות 1–3.

1. הלאומיות המודרנית

א. – הסבירו מהי לאומיות מודרנית – מתי היא צמחה, איפה היא צמחה, ומה היו המטרות שלה.

– הציגו שינוי אחד שיצרה הלאומיות המודרנית במפה המדינית של אירופה.
(23 נקודות)

ב. לפניכם שלושה גורמים שהשפיעו על צמיחת הלאומיות המודרנית:

– רעיונות ההשכלה

– המהפכה התעשייתית

– המהפכה הצרפתית

בחרו בשניים מן הגורמים, והסבירו את ההשפעה של כל אחד מן הגורמים שבחרתם על צמיחת הלאומיות המודרנית.
(27 נקודות)

2. צמיחת הציונות, הרצל

א. – הסבירו את ההשפעה של התנועות הלאומיות באירופה על הצמיחה של התנועה הציונית.

– הסבירו גורם נוסף שהשפיע על הצמיחה של התנועה הציונית.
(25 נקודות)

ב. הציגו שתי פעולות שנקט (עשה) הרצל כדי להשיג צ'רטר על ארץ-ישראל, והסבירו מדוע הוא לא הצליח להשיג את הצ'רטר.
(25 נקודות)

3. העליות לארץ-ישראל בשנים 1881–1914

א. – הציגו שניים מן הגורמים לעליות לארץ-ישראל בשנים אלה.

– הציגו שניים מן הקשיים של העולים, והסבירו גורם אחד שסייע לעולים להתגבר על אחד מן הקשיים האלה.
(25 נקודות)

ב. הציגו שני שינויים שהעולים עשו בארץ-ישראל בשנים 1881–1914: שינוי אחד בתחום ההתיישבות ושינוי אחד בתחום החינוך והתרבות.
(25 נקודות)

פרק שני (50 נקודות) הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה

ענו על אחת מן השאלות 4-7.

4. גרמניה הנאצית בשנים 1933-1938

א. לפניכם תנאי הקבלה לתנועת הנוער הנאצית ("הנוער ההיטלראי"), שפורסמו בשנת 1936.

תנאי קבלה ל"נוער ההיטלראי"

כל נער גרמני אשר מלאו לו 14 שנה יתקבל ל"נוער ההיטלראי". עליו להביא איתו:

* אישור על מוצאו הארי.

אישור על מוצא ארי צריך לכלול מידע על ההורים והסבים מצד האימא והאבא.

* אישור על "בריאות תורשתית".

אישור "בריאות תורשתית": רופא גרמני חייב לבדוק את מצב בריאותו של המועמד.

על הרופא למלא את שאלון הבריאות המצורף לבקשת הקבלה.

יש להציג מסמכים מקוריים או העתקים מאושרים.

(מעובד על פי ר' קלוזה, "דור בהיווצרותו", בתוך א' כרמון, השואה, א', המרכז לתכניות לימודים, תש"ס, עמ' 108)

- הסבירו כיצד אחד מן העקרונות של האידאולוגיה הנאצית בא לידי ביטוי במקור. בססו את תשובתכם על שתי דוגמאות מן המקור.
- הסבירו עיקרון אחר באידאולוגיה הנאצית, והציגו צעד אחד שנקטו הנאצים בשנים 1933-1934 למימוש עיקרון זה. (26 נקודות)
- ב. הציגו אחד מן הצעדים: חוקי נירנברג (1935), ליל הבדולח (1938), והסבירו מדוע צעד זה היה מפנה (שינוי גדול) במדיניות של הנאצים כלפי היהודים בגרמניה. (24 נקודות)

5. הגטאות – קשיים ודרכי מאבק

- א. הסבירו כיצד פעלו הנאצים בגטאות לדהומניזציה (שלילת המאפיינים האנושיים) של היהודים. הסבירו בעזרת שתי דוגמאות כיצד פעלו היהודים בגטאות כדי לשמור על אנושיות. (25 נקודות)
- ב. הציגו שתי מטרות של המורדים בגטאות, והסבירו את הייחוד של מרד גטו ורשה לעומת המרידות בגטאות האחרים. (25 נקודות)

6. "הסדר החדש", מהלכי מלחמת העולם השנייה

- א. הסבירו את רעיון "הסדר החדש", והציגו שני צעדים שנקטו הנאצים כדי לקדם רעיון זה בשנתיים הראשונות של המלחמה. (24 נקודות)
- ב. בנספח לשאלה זו מוצגת קריקטורה של המאייר אריה נבון שפורסמה בארץ-ישראל ב-11 בדצמבר 1942. הסבירו כיצד הקריקטורה מבטאת את מצבה של גרמניה בשלב זה של המלחמה. בתשובתכם התייחסו לשתי דוגמאות מן הקריקטורה. בססו את ההסבר על שתי עובדות היסטוריות. (26 נקודות)

7. "הפתרון הסופי", יחס האוכלוסייה בארצות הכיבוש הנאצי כלפי היהודים

- א.** – הסבירו שני גורמים לפלישה של גרמניה לברית המועצות (יוני 1941).
– הסבירו כיצד השפיעה פלישה זו על מצב היהודים בשטחים שכבשו הגרמנים.
(25 נקודות)
- ב.** בארצות שכבשו הנאצים היו תגובות שונות של האוכלוסייה המקומית כלפי היהודים:
– שיתוף פעולה עם הנאצים
– "עמידה מן הצד"
– ניסיונות לעזור ליהודים ולהצילם
הציגו שתיים מדרכי התגובה האלה והסבירו גורם אחד לכל אחת מדרכי התגובה שהצגתם.
(25 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

נספח לשאלה 6 – קריקטורה

